

IV

(Upplysningar)

UPPLYSNINGAR FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER
OCH ORGAN

RÅDET

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

**2012 års gemensamma rapport från rådet och kommissionen om genomförandet av den strategiska
ramen för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020)****Allmän och yrkesinriktad utbildning för ett smart och hållbart Europa för alla**

(2012/C 70/05)

1. ALLMÄN OCH YRKESINRIKTAD UTBILDNING I EUROPA 2020-STRATEGIN

Under 2009 utarbetade rådet en strategisk ram för europeiskt utbildningssamarbete ("Utbildning 2020") ⁽¹⁾. Sedan dess har den ekonomiska och politiska situationen förändrats och skapat ny ovisshet och nya begränsningar. Europeiska unionen var tvungen att vidta ytterligare åtgärder för att råda bot på den värsta finansiella och ekonomiska krisen den genomgått. Som svar på krisen har EU-länderna kommit överens om en strategi för smart och hållbar tillväxt för alla: Europa 2020.

Allmän och yrkesinriktad utbildning är en viktig del av denna strategi, särskilt i de integrerade riktlinjerna, medlemsstaternas nationella reformprogram och de rekommendationer till de enskilda länderna som utfärdas som vägledning för medlemsstaternas reformer. Ett av de fem huvudmålen i Europa 2020-strategin rör förtida avhopp från skolan och högskoleutbildning eller motsvarande utbildning.

I 2012 års tillväxtöversikt betonas att fokus i Europa 2020-strategin måste ligga både på reformåtgärder som ger kortsiktiga effekter på tillväxten och på fastställande av rätt modell för tillväxt på medellång sikt. Utbildningssystemen måste moderniseras så att de blir effektivare och av bättre kvalitet och så att de kan ge människor de kunskaper och färdigheter som krävs för framgång på arbetsmarknaden. Detta kommer att öka människors tilltro till att de kan möta nuvarande och framtida utmaningar. Det kommer också att bidra till att öka konkurrenskraften i Europa och att skapa tillväxt och arbetstillfällen. I 2012 års tillväxtöversikt uppmannas också till att särskilt uppmärksamma unga människor, som är en av de grupper som drabbats värst av krisen.

Utbildning 2020 kan som ett viktigt instrument för modernisering på utbildningsområdet i hög grad bidra till att målen i Europa 2020-strategin uppnås. Men en förutsättning för detta är att dess prioriteringar för arbetet, redskap och strukturer för styrning uppdateras.

På grundval av bedömningen av framstegen på de viktigaste politikområdena under de tre senaste åren föreslås i detta utkast till gemensam rapport nya prioriteringar för arbetet för perioden 2012–2014 för att mobilisera den allmänna och yrkesinriktade utbildningen till stöd för Europa 2020-strategin.

⁽¹⁾ EUT C 119, 28.5.2009, s. 2.

I utkastet till gemensam rapport anges några alternativ för att anpassa styrningen av Utbildning 2020 för att se till att den bidrar till Europa 2020-strategin.

Utkastet till gemensam rapport åtföljs av två arbetsdokument från kommissionens avdelningar ⁽¹⁾. I dessa beskrivs situationen i de enskilda länderna och på de viktigaste temaområdena på grundval av de nationella rapporterna från medlemsstaterna. De innehåller också annan information.

2. FRAMSTEG OCH UTMANINGAR INOM DE PRIORITERADE OMRÅDEN

2.1 Investering i utbildning och utbildningsreformer

För närvarande granskas alla områden i statens finanser, inklusive utbildningen. De flesta medlemsstater har svårt att bibehålla de nuvarande utgiftsnivåerna, än mindre kan de öka utgifterna.

Forskning tyder dock på att man kan uppnå en stor avkastning på lång sikt och att tillväxt och arbetstillfällen kan skapas i EU om utbildningsnivåerna höjs. Om man uppnår det europeiska referensvärdet på mindre än 15 % av befolkningen med låg grundkompetens fram till 2020 kan detta t.ex. medföra mycket stora totala ekonomiska vinster för EU på lång sikt ⁽²⁾.

Detta står i kontrast till det faktum att utgifterna – även före krisen – i vissa medlemsstater var ganska låga (närmare eller lägre än 4 % av BNP), medan EU-genomsnittet låg på nästan 5 % av BNP, vilket är lägre än i USA (5,3 %).

Besparingar i utbildningsbudgetarna kan leda till att tillväxtmöjligheterna och konkurrenskraften i ekonomin undergrävs. I 2012 års tillväxtöversikt bekräftade kommissionen sin övertygelse att medlemsstaterna när de konsoliderar sina statsfinansier bör prioritera utgifter för sådan politik som främjar tillväxten, t.ex. allmän och yrkesinriktad utbildning.

Det finns inget tydligt mönster för hur medlemsstaterna har hanterat sina utbildningsbudgetar i kristiderna. De har dock vidtagit många olika åtgärder för att minska utgifterna. Många har dragit ner på personalkostnaderna (den flamländska språkgemenskapen i Belgien, Bulgarien, Grekland, Spanien, Frankrike, Ungern, Irland, Lettland, Portugal, Rumänien och Slovenien) eller på infrastruktur, underhåll och utrustning (den flamländska språkgemenskapen i Belgien, Bulgarien, Irland och Rumänien). Vissa har gjort inbesparingar på utbildning före förskoleåldern (för tvååringar i Frankrike), senarelagt reformer eller sänkt reformtakten (Bulgarien) eller vidtagit andra åtgärder, t.ex. sänkt det ekonomiska stödet för studenter (den flamländska språkgemenskapen i Belgien, Irland och Portugal).

Denna utveckling kräver politisk uppmärksamhet. Utbildning 2020 bör utnyttjas för att diskutera hur man bäst investerar i utbildning, på ett sådant sätt som kombinerar effektivitet och ändamålsenlighet med effekter som främjar tillväxten. Intelligent investeringar går hand i hand med intelligenta politiska reformer som förbättrar utbildningens kvalitet. En bred diskussion med alla berörda parter skulle kunna användas för att fastställa effektiva sätt att dela den ekonomiska bördan och hitta nya finansieringskällor.

2.2 Tidigt avhopp från skolan

Krisen påverkar starkt framtidsutsikterna för unga människor. Ungdomsarbetslösheten steg från 15,5 % år 2008 till 20,9 % år 2010 samtidigt som andelen i åldersgruppen 15–24 år som varken arbetade eller deltog i utbildning ökade med två procentenheter. 53 % av dem som slutade skolan i förtid var arbetslösa.

Mot denna bakgrund blir det synnerligen svårt att uppnå målet i Europa 2020-strategin att fram till 2020 minska andelen i åldersgruppen 18–24 år som lämnar skolan i förtid till mindre än 10 %. Om den nuvarande utvecklingen fortsätter kommer målet inte att uppnås. Trots vissa framsteg låg EU-genomsnittet för elever som lämnar skolan i förtid under 2010 fortfarande på 14,1 %, med betydande skillnader mellan olika länder. Uppgifter visar att pojkar i större utsträckning (16 %) lämnar skolan tidigt än flickor (12,6 %).

Att sänka denna andel till under 10 % är en svår utmaning. I rådets rekommendation ⁽³⁾ från 2011 om politiska strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid uppmanas medlemsstaterna att införa samstämmiga, heltäckande och evidensbaserade strategier, särskilt de länder som fått särskilda rekommendationer om detta under 2011 (Österrike, Danmark, Spanien och Malta). Men länder som ligger

⁽¹⁾ Dok. 18577/11 ADD 1 (SEK(2011) 1607 final) och dok. 18577/11 ADD 2 (SEK(2011) 1608 final).

⁽²⁾ Europeiska expertnätverket för utbildningsekonomi (EENEE), EENEE Policy Brief 1/2011: *The Cost of Low Educational Achievement in the European Union*.

⁽³⁾ EUT C 191, 1.7.2011, s. 1.

nära målet (Danmark, Irland, Ungern, Nederländerna och Finland) bör också öka sina ansträngningar för att göra ytterligare framsteg och/eller komma över stagnationen. Alla medlemsstater bör genomföra riktade åtgärder för att nå ungdomar som riskerar att lämna skolan i förtid.

Med vissa undantag grundas medlemsstaternas politiska strategier inte tillräckligt på aktuella uppgifter och på en analys av orsakerna till och följderna av att elever lämnar skolan i förtid. Bara några få medlemsstater har en systematisk metod för insamling, övervakning och analys av uppgifter om tidiga avhopp från skolan (Estland, Frankrike, Ungern, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Förenade kungariket).

Förebyggande och tidiga åtgärder är viktiga för att angripa problemet. Medlemsstaterna uppmärksammar dock inte i tillräcklig utsträckning förebyggande åtgärder. Partiella kompensationsåtgärder, t.ex. utbildning för en andra chans, är visserligen viktiga men räcker inte för att komma åt de bakomliggande problemen. Starkare fokus bör läggas på förebyggande och tidiga åtgärder inom ramen för lärarutbildningen, kompetensutveckling i arbetet eller skola och barnomsorg av god kvalitet för yngre barn.

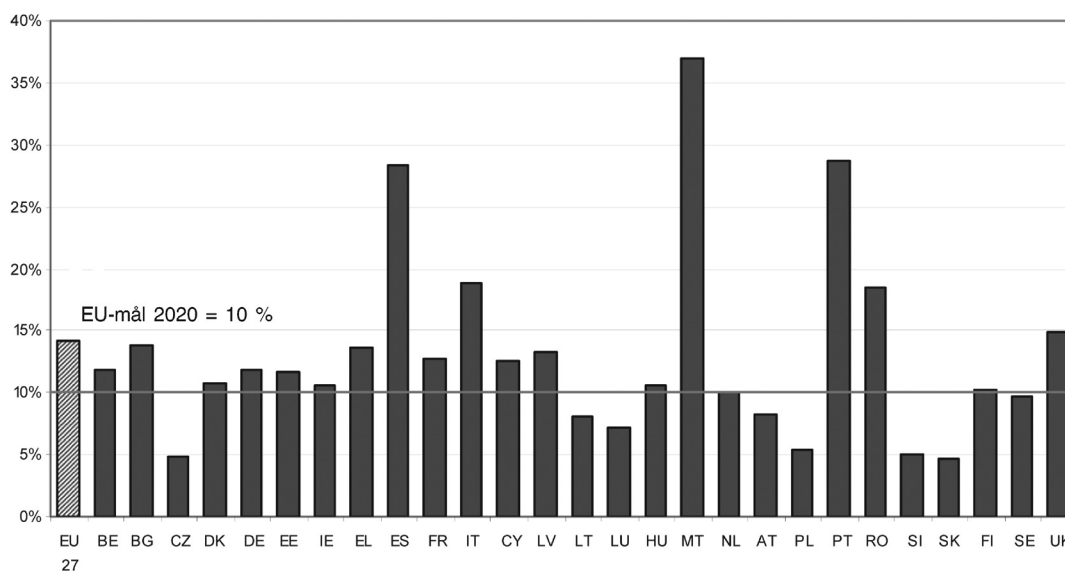
Ett utökat utbud av grundläggande yrkesinriktad utbildning av hög kvalitet som är anpassad till ungdomars behov, inklusive genom olika blandformer av utbildning som kopplar samman den yrkesinriktade utbildningen med den allmänna högstadie- och gymnasieutbildningen, kan bidra till att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid. Det ger en annorlunda, och för vissa elever en mer motiverande, utbildningsbana. Samtidigt finns det också ett stort behov av att minska andelen elever som hoppar av yrkesinriktad utbildning.

Många länder vidtar en rad olika åtgärder när det gäller olika aspekter på tidigt avhopp från skolan, men har inte nödvändigtvis någon heltäckande strategi. Berörda parter från olika utbildningssektorer och politikområden, t.ex. ungdomspolitik, socialtjänsten och arbetsförmedlingar, bör samarbeta närmare. Samarbetet med föräldrar och lokalsamhällen bör intensifieras. Genom samarbete mellan skola och näringsliv, icke schemalagda aktiviteter och verksamhet utanför skoltid och s.k. "ungdomsgarantier" kan olika lokala aktörer involveras.

Eftersom Europa inte är på väg mot att uppnå huvudmålet krävs det brådskande åtgärder för att stärka den politiska strategin. Under de kommande åren måste arbetet för att motverka tidigt avhopp från skolan, i enlighet med rådets rekommendation från juni 2011, vara en av de främsta prioriteringarna för Utbildning 2020.

Tidigt avhopp från skolan: 2010 års nivåer ⁽¹⁾ och nationella mål

— Resultat 2010 (%)

— Nationellt mål 2020 (%)

9,5	11	5,5	10	10	9,5	8	9,7	15	9,5	15	10	13,4	9	10	10	29	8	9,5	4,5	10	11,3	5	6	8	10	:
										16																

⁽¹⁾ Uppgifter från 2010; Eurostat (arbetskraftsundersökning).

2.3 Högre utbildning eller motsvarande utbildning

För att Europa ska kunna gå starkt ur den ekonomiska krisen måste det skapas ekonomisk tillväxt på grundval av kunskap och innovation. Högre utbildning eller motsvarande utbildning kan vara en stark drivkraft i detta avseende. Den utbildar den högkvalificerade arbetskraft som Europa behöver för det vidare forsknings- och utvecklingsarbetet och ger människor de kunskaper och kvalifikationer de behöver i den kunskapsintensiva ekonomin.

I Europa 2020-strategin fastställs huvudmålet att öka andelen personer i åldersgruppen 30–34 år med högskoleutbildning eller motsvarande till 40 % fram till 2020. Under 2010 låg den genomsnittliga nivån för högskoleutbildning eller motsvarande utbildning i denna åldersgrupp på 33,6 %. Utbildningsnivån, nationella mål och ambitionsnivåer varierar betydligt mellan olika länder.

För att nå målet bör medlemsstaterna fortsätta sitt reformarbete i enlighet med rådets slutsatser av den 28 november 2011 om moderniseringen av den högre utbildningen ⁽¹⁾ och de särskilda rekommendationer som lämnats om detta till fem länder (Bulgarien, Tjeckien, Malta, Polen och Slovakien).

Genom reformerna bör man ta itu med utmaningen att öka antalet personer som avslutar högre utbildning och samtidigt upprätthålla och stärka kvaliteten på och relevansen hos utbildning och forskning.

Utöver insatser för att optimera finansieringen och styrningen bör deltagandet av underrepresenterade grupper, bl.a. personer från mindre gynnade socioekonomiska förhållanden och geografiska platser, etniska grupper och människor med funktionsnedsättning, utökas.

Vuxna bör få lättare att komma in på högre utbildning. Det finns ett stort utrymme för att hjälpa dem som redan befinner sig i arbetskraften att komma in på eller återvända till högre utbildning, att främja övergången från yrkesinriktad utbildning till högre utbildning och att förbättra erkännandet av tidigare lärande i icke-formella sammanhang.

Alltför många studenter hoppar av högre utbildning. Vägledning och rådgivning om utbildning och yrkesmöjligheter, som bidrar till att bibehålla motivationen att slutföra studierna, är viktiga aspekter för att förhindra och minska risken för avhopp.

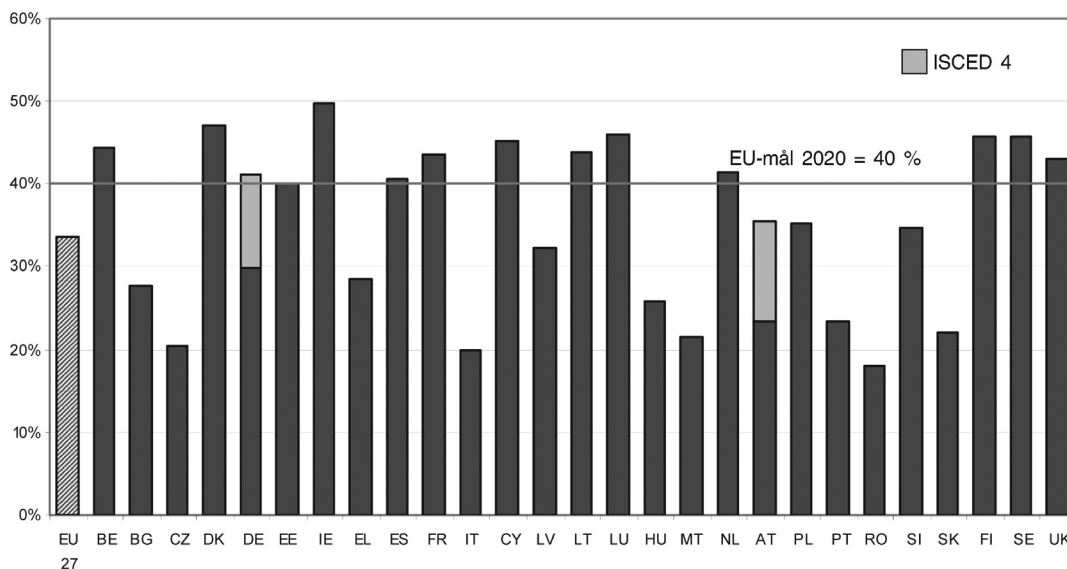
Att locka begåvade utländska studenter kan vara ett annat sätt att öka deltagandet och förbättra utbildningsresultaten.

En modernisering av den högre utbildningen kommer i hög grad att bidra till att målen i Europa 2020-strategin uppnås. Nästa period inom Utbildning 2020 kräver därför en annan högsta prioritering för utbyten samt att 2011 års meddelande om högre utbildning och rådets slutsatser om modernisering av Europas system för högre utbildning omsätts i praktiken.

⁽¹⁾ EUT C 372, 20.12.2011, s. 36.

Högre utbildning eller motsvarande utbildning: 2010 års nivåer och nationella mål ⁽¹⁾

— Resultat 2010 (%)

— Nationellt mål 2020 (%)

47	36	32	40	42	40	60	32	44	50	26	46	34	40	40	30,3	33	45	38	45	40	26,7	40	40	42	40	45	:
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	------	----	----	----	----	----	------	----	----	----	----	----	---

2.4 Strategier för livslångt lärande

De flesta människor i Europa deltar inte i livslångt lärande. Samtidigt som deltagandet i utbildning under de tidiga levnadsåren har ökat visar nya uppgifter om antalet vuxna i åldersgruppen 25–64 som deltar i livslångt lärande en något sjunkande trend. Den nuvarande andelen på 9,1 % (2010) ligger långt under det referensvärde på 15 % i Utbildning 2020 som ska uppnås fram till 2020.

Detta dåliga resultat är särskilt allvarligt med tanke på krisen. Unga arbetslösa och vuxna med lägre utbildning måste kunna lita på att kunna få utbildning så att de får bättre möjligheter på arbetsmarknaden. Om vi inte investerar i deras kompetens får de svårare att komma tillbaka till arbetslivet samtidigt som Europas möjligheter att skapa tillväxt och arbetstillfällen begränsas. Samtidigt bör vi också fokusera på hur utbildningen kan bidra till den ekonomiska utvecklingen i Europa genom kompetenshöjning av arbetskraften och integrering av planer för vuxenutbildning för ekonomisk utveckling och innovation.

Livslångt lärande är en fortlöpande process som kan pågå under en persons hela livstid: från förskola av god kvalitet till utbildning efter arbetsför ålder. Lärande sker dessutom även utanför den formella utbildningen, särskilt på arbetsplatsen.

Vissa framsteg har nyligen gjorts när det gäller de europeiska referensvärdena för att minska andelen personer med låg grundkompetens (20 % under 2009 i förhållande till referensvärdet på mindre än 15 % senast 2020) och öka deltagandet i förskola (92 % under 2009 i förhållande till referensvärdet på 95 % senast 2020). Arbetet måste dock fortsätta när det gäller båda dessa frågor.

Det finns fortfarande hinder för livslångt lärande, t.ex. begränsade utbildningsmöjligheter som är otillräckligt anpassade till behoven i olika målgrupper, brist på tillgänglig information och tillgängliga stödsystem och vägar till lärande (t.ex. mellan yrkesinriktad utbildning och högre utbildning) som inte är tillräckligt flexibla. Problemen förvärras ofta av det faktum att de potentiella studerandena har en lägre socioekonomisk status och låg utbildning.

⁽¹⁾ Uppgifter från 2010: Eurostat (arbetskraftsundersökning). ISCED-nivåerna 5–6. För Tyskland ingår även ISCED 4 och för Österrike ISCED 4A.

För att undanröja dessa hinder krävs mer än bara enstaka reformer på särskilda utbildningsområden. Trots att medlemsstaterna insåg detta behov för tio år sedan kvarstår problemet med segmentering. För närvarande har bara några få länder en heltäckande strategi till stöd för långsiktigt lärande (Österrike, Cypern, Danmark, Slovenien och, i Förenade kungariket, Skottland).

Positivt är dock att man genom att använda sådana redskap som europeiska och nationella ramar för kvalifikationer (den flamländska språkgemenskapen i Belgien, Tjeckien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Irland, Litauen, Lettland, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Portugal och Förenade kungariket), mekanismer för validering av icke-formellt och informellt lärande (Tyskland, Danmark, Spanien, Finland, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Rumänien, Sverige och Förenade kungariket) och strategier för livslångt lärande (Österrike, Danmark, Tyskland, Estland, Spanien, Finland, Frankrike, Ungern, Irland, Litauen, Luxemburg, Lettland och Nederländerna) visar att det går att undanröja hinder för samarbete mellan olika utbildningssektorer.

Utbildningssystemen bör erbjuda möjligheter till livslångt lärande för alla. Medlemsstaterna bör granska sina system så att de upptäcker hinder för livslångt lärande. I samarbete med arbetsmarknadens parter och de andra viktigaste berörda parterna bör de införa heltäckande strategier och vidta åtgärder för att främja tillgången till livslångt lärande i enlighet med de åtaganden som gjorts på europeisk nivå och utnyttja redskap som skapar öppenhet och insyn, samt referensramar (den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande ⁽¹⁾, Ecvet/ECTS ⁽²⁾, den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning och ramen för nyckelkompetenser ⁽³⁾). Tonvikten bör läggas på att se till att alla får baskunskaper och på att bättre integrera utbudet av livslångt lärande, särskilt för att stimulera deltagande av vuxna med lägre utbildning.

2.5 Rörlighet i utbildningssyfte

Rörligheten stärker Europas grundvalar för en framtida kunskapsbaserad tillväxt och dess förmåga att åstadkomma innovation och konkurrera internationellt ⁽⁴⁾. Den ökar människors anställbarhet och den personliga utvecklingen värdesätts av arbetsgivarna. Utbildningsinrättningarna, systemen för allmän och yrkesinriktad utbildning och näringslivet drar alla nytta av det lärande, de personliga kontakter och de nätverk som följer av rörligheten. Att främja lärande i utbildningssyfte i andra länder är ett utmärkt exempel på europeiskt mervärde.

För närvarande avspeglas dock inte detta värde i utlandsvistelsernas omfattning. Omkring 10–15 % av högskolestudenterna tillbringar en del av sin studietid utomlands, där utlandsvistelsernas mervärde är som mest erkänt. Motsvarande andel inom den yrkesinriktade utbildningen är bara ca 3 %. Det behövs mer arbete för att främja rörlighet inom den yrkesinriktade utbildningen. Begränsade budgetmedel och otillräckliga språkkunskaper är något som bromsar lärandet genom utlandsvistelser. Sådan erfarenhet erkänns eller valideras inte alltid. Det råder ofta brist på information om de möjligheter som finns. Vidare beaktas inte personer med särskilda behov (t.ex. funktionsnedsättning) i tillräcklig utsträckning.

De flesta länder stöder främst utlandsvistelser för studerande. Några länder (Bulgarien, Irland, Malta, Sverige, den flamländska språkgemenskapen i Belgien, Tyskland, Estland, Grekland, Spanien, Finland, Nederländerna, Rumänien, Litauen och Frankrike) inbegriper även andra grupper, t.ex. lärare eller lärlingar, men det finns utrymme för att göra ännu mer på detta område, både på nationell och europeisk nivå.

De europeiska finansieringsprogrammen är här mycket viktiga. Som en del av den fleråriga budgetramen för perioden 2014–2020 har kommissionen föreslagit att i det närmaste fördubbla antalet bidragsmottagare i det kommande utbildningsprogrammet, från 400 000 till närmare 700 000 per år.

Finansieringsprogrammen måste emellertid gå hand i hand med politiska reformer. I november 2011 antog rådet ett nytt referensvärde för rörlighet i utbildningssyfte (20 % inom högre utbildning och 6 % inom grundläggande yrkesinriktad utbildning fram till 2020). Detta politiska åtagande bör omsättas i praktiken genom att man genomför rådets rekommendation Unga på väg – att främja ungdomars rörlighet i utbildningssyfte och genom att man fullt ut utnyttjar de europeiska verktygen för öppenhet, t.ex. den europeiska referensramen för kvalifikationer, det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter (Ects), det europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (Ecvet) och Europass ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ EUT C 111, 6.5.2008, s. 1.

⁽²⁾ Det europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (Ecvet) och det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter, se http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc48_en.htm

⁽³⁾ EUT L 394, 30.12.2006, s. 10.

⁽⁴⁾ KOM(2009) 329 slutlig.

⁽⁵⁾ EUT L 390, 31.12.2004, s. 6.

2.6 Ny kompetens och nya arbetstillfällen

Krisen har medfört förändringar vad gäller efterfrågan på kompetens. Efterfrågan på arbeten som kräver låga kvalifikationer minskar och morgondagens kunskapsbaserade industrier kräver högre kvalifikationer. Enligt en färsk prognos ⁽¹⁾ förväntas andelen arbeten som kräver högre kvalifikationer att öka med nästan 16 miljoner, från 29 % (2010) till 35 % av alla arbetstillfällen 2020. På samma sätt förväntas andelen arbeten som kräver en lägre kompetensnivå att sjunka med ca 12 miljoner, från 20 % till mindre än 15 %. I vissa länder finns det redan flaskhalsar för högkvalificerade arbeten. Detta kommer att förvärras genom befolkningsutvecklingens följder när arbetskraften börjar minska efter 2012. Särskilda rekommendationer om att förbättra kunskaperna för arbetsmarknaden och om särskilt stöd för arbetstagare med låga kvalifikationer har lämnats till några medlemsstater (Bulgarien, Cypern, Tjeckien, Estland, Polen, Slovenien, Slovakien och Förenade kungariket).

Medlemsstaterna har gjort framsteg när det gäller att införa metoder, redskap och tillvägagångssätt för att föregripa och bedöma efterfrågan på kompetens, bristande anpassning av utbud och efterfrågan och anställbarhet av utexaminerade från högskolan. Många inriktar sig på viktiga sektorer som t.ex. IKT eller hälso- och sjukvården.

Men bara några få länder (Österrike, Tyskland, Frankrike, Irland, Polen och Förenade kungariket) har ett samordnat tillvägagångssätt för att sprida resultaten till de viktigaste aktörerna. Institutionella mekanismer utformas ofta på regional eller branschspecifik nivå, men återspeglar ofta segmenteringen av utbildningssystemen.

Länderna försöker lösa frågan om utbildningsutbudets anpassning till utvecklingen på arbetsmarknaden genom partnerskap med de viktigaste berörda parterna (Estland, Finland och Sverige), mekanismer för kvalitetssäkring och initiativ som inriktas på sådan kompetens som behövs på arbetsmarknaden, särskilt läs- och skrivkunnskap, matematik, naturvetenskap och teknik (Österrike, den flamländska språkgemenskapen i Belgien, Tyskland, Frankrike, Polen, Litauen och Irland), språk, digital kompetens samt initiativförmåga och företagarganda (Spanien, Estland, Bulgarien, Litauen och Frankrike).

Att uppmuntra pojkar och flickor att välja karriärer inom sektorer där de är underrepresenterade kommer att minska segregationen mellan könen inom utbildningen och kan bidra till att minska bristen på kompetens på arbetsmarknaden.

Utbildning 2020 bör stödja genomförandet av flaggskeppsinitiativet *En agenda för ny kompetens och arbetstillfällen*. Kommissionen har antagit ett meddelande, *Initiativet Bättre möjligheter för unga* ⁽²⁾, där man betonar utbildningens betydelse för att förebygga ungdomsarbetslöshet, och kommer senare under 2012 att lägga fram ett meddelande om nytänkande i fråga om kompetens med förslag till insatser för att förbättra nyckelkompetenser och främja en närmare koppling mellan utbildningen och arbetsmarknaden. Arbetet inom ramen för Utbildning 2020 kommer att fortsätta att främja nyckelkompetens för alla, förbättra övervakningen genom utveckling av ett nytt europeiskt referensvärde för anställbarhet, främja regelbunden uppdatering av kompetens samt omskolning och föregripa efterfrågan på kompetens på morgondagens arbetsmarknad, särskilt genom kompetenskartan för EU.

3. BIDRAGET FRÅN UTBILDNING 2020 TILL EUROPA 2020-STRATEGIN

Ovanstående bedömning av arbetet under åren 2009–2011, med de långsamma framstegen mot att uppnå huvudmålet för utbildning och referensvärdena i Utbildning 2020, understryker vikten av effektiv investering i reformer inom utbildningen så att den stöder hållbar tillväxt och sysselsättning och främjar social delaktighet.

Tillväxtoversikten för 2012 understryker behovet av en tydlig uppföljning av vägledningen på EU-nivå i medlemsstaterna. Utbildning 2020 skulle kunna utnyttjas för att stödja medlemsstaterna så att de kan möta de utmaningar som tas upp i olika rekommendationer till enskilda medlemsstater: om elever som lämnar skolan i förtid (Österrike, Danmark, Spanien och Malta) och högskoleutbildning (Bulgarien, Tjeckien, Malta, Polen och Slovakien), livslångt lärande, yrkesinriktad utbildning och kompetens för arbetsmarknaden (Österrike, Cypern, Danmark, Estland, Spanien, Finland, Frankrike, Luxemburg, Malta, Polen, Slovenien, Slovakien och Förenade kungariket) samt förskole- och skolutbildning eller jämlikhetsfrågor (Bulgarien, Tyskland och Estland).

⁽¹⁾ http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf

⁽²⁾ Dok. 5166/12 (KOM(2011) 933 slutlig).

På grundval av kommissionens bedömning och samrådet med medlemsstaterna och de europeiska organisationer som berörs bekräftar rådet och kommissionen att de fyra strategiska mål i Utbildning 2020 som fastställdes 2009 fortfarande är giltiga. 2009 års förteckning över prioriterade områden på medellång sikt ersätts med en ny förteckning som inriktas på att mobilisera den allmänna och yrkesinriktade utbildningen till stöd för tillväxt och sysselsättning (förteckningen finns i bilagan).

Kommissionen föreslår vidare en översyn av de arbetsformer inom Utbildning 2020 som fastställdes innan Europa 2020-strategin utformades och den europeiska planeringsterminen fastställdes. Utbildning 2020 bör anpassas bättre till Europa 2020-strategin. Den bör vara en mekanism som mobiliserar berörda parter inom Utbildning 2020, ökar deras medverkan och utnyttjar deras sakkunskap till stöd för Europa 2020-strategin utifrån information och uppgifter från relevanta europeiska organ och nätverk ⁽¹⁾.

För att öka Utbildning 2020:s bidrag till Europa 2020-strategin skulle styrformerna för Utbildning 2020 och dess arbetsredskap kunna anpassas på följande sätt:

1. Rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) skulle kunna ta upp allmän och yrkesinriktad utbildning i Europa 2020-strategin under både den europeiska och den nationella planeringsterminen. Rådet skulle kunna diskutera den årliga tillväxtöversikten och rapportera till Europeiska rådets möte i mars, granska gemensamma frågor på grundval av Europeiska rådets vägledning och dess praktiska omsättning i de nationella reformprogrammen samt diskutera uppföljningen av resultaten av den europeiska planeringsterminen.
2. Tack vare Europa 2020-strategins integrerade karaktär finns det utrymme för att öka samarbetet mellan utbildningskommittén och kommittén för ekonomisk politik, sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd. Samarbetet skulle säkerställa att arbetet med Utbildning 2020 kommer att vara till nytta för processen med Europa 2020-strategin, bl.a. när det gäller användning av indikatorer för övervakningen.
3. Instrumentet för ömsesidigt lärande kunde användas bättre och kopplas närmare till Europa 2020-strategin. För det första skulle man kunna hålla en årlig ömsesidig granskning i september/oktober för att förbereda och lägga grunden till debatten i rådet, och denna skulle kunna anordnas i nära samarbete med rådets ordförandeskap. Detta multilaterala tillvägagångssätt skulle kunna inriktas på de viktigaste strategiska frågor som togs upp under den föregående europeiska planeringsterminen och som gav anledning att utfärda många rekommendationer till enskilda medlemsstater. För det andra skulle de medlemsstater som önskar kunna bjuda in experter från andra länder till en närmare diskussion om särskilda frågor i sina länder. Kommissionen skulle utnyttja relevanta finansieringsinstrument för att stödja denna verksamhet, inklusive genom stöd till medverkan av internationellt erkända experter.
4. För att stärka kopplingen mellan Europa 2020-strategin och Utbildning 2020 skulle kommissionen kunna anordna årliga diskussionsmöten mellan berörda parter på utbildningsområdet. Detta nya utbildningsforum skulle i början av oktober kunna diskutera framstegen med moderniseringen av utbildningssystemen på grundval av diskussionerna om utbildningsfrågor inom den europeiska planeringsterminen.
5. Rådet kommer att granska förteckningen över indikatorer på utbildningsområdet ⁽²⁾ för att säkerställa att de indikatorer som används inom Utbildning 2020 är förenliga med dess mål. Som ersättning för den befintliga lägesrapporten ⁽³⁾ kommer kommissionen varje höst att lägga fram en ny utbildningsöversikt med ett kortfattat dokument om framstegen i förhållande till referensvärdena och de viktigaste indikatorerna inom Utbildning 2020, inklusive huvudmålet för allmän och yrkesinriktad utbildning i Europa 2020-strategin. Detta dokument skulle vara till nytta för debatten i rådet.

Slutligen måste alla instrument utnyttjas för att uppnå målen i Europa 2020-strategin och i Utbildning 2020, inklusive de nuvarande och kommande programmen på utbildningsområdet, strukturfonderna och Horisont 2020.

⁽¹⁾ Särskilt Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop), Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen och Eurydice-nätverket.

⁽²⁾ EUT C 311, 21.12.2007, s. 13.

⁽³⁾ Senaste utgåva: SEK(2011) 526.

BILAGA ⁽¹⁾**Prioriterade områden för europeiskt utbildningssamarbete under perioden 2012–2014**

I syfte att uppnå de fyra strategiska målen inom ramen för "Utbildning 2020" bör fastställandet av prioriterade områden för en specifik arbetscykel förbättra effektiviteten på det europeiska utbildningssamarbetet samt återspegla de enskilda medlemsstaternas behov, särskilt med tanke på nya omständigheter och utmaningar som uppstår.

Medlemsstaterna kommer i enlighet med sina nationella prioriteringar att välja ut de arbets- och samarbetsområden inom vilka de vill delta i gemensamt uppföljningsarbete. Om medlemsstaterna bedömer det som nödvändigt kan arbetet inom specifika prioriterade områden fortsätta under efterföljande arbetscykler.

1. Förverkligande av livslångt lärande och rörlighet*Strategier för livslångt lärande*

Samarbeta för att fullfölja utformningen av heltäckande nationella strategier för livslångt lärande som täcker alla nivåer från förskola till vuxenlärande och med inriktning på partnerskap med berörda parter, kompetensutveckling för vuxna med lägre utbildning, åtgärder för att utvidga möjligheterna att delta i livslångt lärande och integration av tjänster för livslångt lärande (t.ex. vägledning och validering). I synnerhet genomföra rådets resolution av den 28 november 2011 om en förnyad agenda för vuxenlärande ⁽²⁾.

Europeiska referensverktyg

Samarbeta för att koppla de nationella referensramarna för kvalifikationer till den europeiska referensramen för kvalifikationer, fastställa heltäckande nationella tillvägagångssätt för att validera resultat av lärande, skapa kopplingar mellan olika referensramar för kvalifikationer, valideringsregler, kvalitetssäkring och system för ackumulering och överföring av studiemeriter (europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning, Ecvet, ECTS), samarbeta med prognoser för efterfrågan på kompetens och en bättre matchning av denna efterfrågan med möjligheter till lärande (kompetenskartan för EU, europeisk klassificering av kunskaper och färdigheter, kvalifikationer och yrken – ESCO), förbättra öppenheten samt sprida och använda europeiska referensverktyg för att påskynda deras införande.

Rörlighet i utbildningssyfte

Främja rörlighet i utbildningssyfte i Europa och övriga världen för alla och på alla utbildningsnivåer, med fokus på information och vägledning, lärandets kvalitet, undanröjande av hinder för rörlighet och främjande av rörlighet för lärare. I synnerhet genomföra rådets rekommendation *Unga på väg – att främja ungdomars rörlighet i utbildningssyfte* ⁽³⁾.

2. Förbättra utbildningens kvalitet och effektivitet*Grundkompetens (läs- och skrivfärdigheter, matematik, naturvetenskap och teknik) och språk*

Utnyttja information om läskunnighet, inklusive rapporten från expertgruppen för läs- och skrivkunnighet, för att öka läs- och skrivkunnigheten hos skolelever och vuxna och för att minska andelen lågpresterande 15-åringar när det gäller läsning. Angripa frågan om läs- och skrivkunnighet med hjälp av olika typer av medier, inklusive digitala, för alla. Utnyttja och utveckla resultaten av samarbetet för att åtgärda sämre resultat i matematik och naturvetenskap i skolan och fortsätta arbetet med att förbättra språkkunskaperna, särskilt genom att stödja rörlighet i utbildningssyfte och anställbarhet.

Kompetensutveckling för lärare, utbildare och skolledare

Förbättra lärarnas kvalitet som en central faktor för de kvalitativa resultaten, fokusera på lärarnas kvalitet, attrahera och välja ut de bästa kandidaterna för undervisning, kvalitet i fortbildningen, utveckla lärarkompetenser och stärka skolornas ledarskap.

Modernisera den högre utbildningen och öka andelen högskoleutbildade

Samarbeta för att öka antalet personer med högskoleexamen, inklusive utvidga de alternativa studievägarna och utveckla högre utbildning med yrkesinriktning, förbättra den högre utbildningens kvalitet och relevans, öka kvaliteten inom högre utbildning genom rörlighet och samarbete över gränserna, stärka kopplingarna mellan högre utbildning, forskning och innovation för att främja spetskompetens och regional utveckling samt förbättra styrningen och finansieringen.

⁽¹⁾ NL reservation mot vad den anser vara ett överdrivet stort antal prioriterade områden för en 3-årsperiod. Den anser att mer tid bör ägnas åt att diskutera innehållet i bilagan.

⁽²⁾ EUT C 372, 20.12.2011, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 199, 7.7.2011, s. 1.

Den yrkesinriktade utbildningens attraktivitet och relevans

I enlighet med Bryggekommunikén om ett utökat europeiskt samarbete inom den yrkesinriktade utbildningen under perioden 2011–2020, samarbeta särskilt med att göra den yrkesinriktade utbildningen mer attraktiv, främja hög kompetens och den yrkesinriktade utbildningens relevans för arbetsmarknaden, införa mekanismer för kvalitetssäkring samt förbättra kvaliteten på lärare, utbildare och andra personer som arbetar med yrkesinriktad utbildning.

Ändamålsenlig finansiering och utvärdering

Granska finansieringsmekanismerna och utvärderingssystemen med sikte på att förbättra kvaliteten, bl.a. riktat stöd till mindre gynnade medborgare och utveckling av ändamålsenliga och rättvisa redskap i syfte att mobilisera privata investeringar i eftergymnasial utbildning.

3. Främja jämlikhet, social sammanhållning och aktivt medborgarskap*Tidigt avhopp från skolan*

Hjälpa medlemsstaterna att genomföra rådets rekommendation från 2011 om politiska strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid ⁽¹⁾ och sina nationella strategier för elever som lämnar skolan i förtid inom allmän och yrkesinriktad utbildning.

Förskola och barnomsorg för yngre barn

I enlighet med rådets slutsatser från 2011 om skola och barnomsorg för yngre barn ⁽²⁾, samarbeta för att ge allmän och rättvis tillgång till skola och barnomsorg för yngre barn och samtidigt öka utbildningskvaliteten, främja integrerade metoder, kompetensutveckling för personal som arbetar med förskola och barnomsorg för yngre barn och föräldrastöd samt utforma lämpliga kursplaner, program och finansieringsmodeller.

Jämlikhet och mångfald

Förstärka det ömsesidiga lärandet om effektiva sätt att höja utbildningsresultaten i ett samhälle som präglas av ökad mångfald, särskilt genom att införa inkluderande undervisningsmetoder som gör det möjligt för personer från olika bakgrunder och med skilda utbildningsbehov, inklusive invandrare, romer och studenter med särskilda behov, att utnyttja alla sina möjligheter. Förbättra möjligheterna till lärande för äldre vuxna samt lärandet över generationsgränserna.

4. Öka kreativiteten och innovationsförmågan, inklusive företagandets, på alla utbildningsnivåer*Partnerskap med näringslivet, forskningen och det civila samhället*

Utforma effektiva och innovativa former av nätverksarbete, samarbete och partnerskap mellan utbildningsarrangörer och många olika berörda parter, t.ex. arbetsmarknadens parter, näringslivsorganisationer, forskningsinstitutioner och organisationer i det civila samhället. Stödja nätverk för skolor, universitet och andra utbildningsanordnare för att främja nya metoder att organisera lärande (t.ex. öppna utbildningsresurser), bygga upp och utveckla kapacitet som utbildningsorganisationer.

Allmänna nyckelkompetenser, företagartutbildning, e-kompetens, mediekompetens och innovativa lärandemiljöer

Samarbeta för att främja tillägnet av de nyckelkompetenser som fastställs i 2006 års rekommendation om nyckelkompetenser för livslångt lärande, inklusive digital kompetens och på vilket sätt IKT och företagandets kan leda till ökad innovation i utbildningen, främja kreativa miljöer för lärande samt förbättra den kulturella medvetenheten, de kulturella uttrycksmedlen och mediekompetensen.

⁽¹⁾ EUT C 191, 1.7.2011, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 175, 15.6.2011, s. 8.